

90

EL - BELED / GRAD

OBJAVLJENA U MEKI, IMA 20 AJETA

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ① وَأَنْتَ حَلَّ بِهَذَا الْبَلَدِ ② وَالْوَالِدِ وَمَا وَلَدَ ③
 لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ④ أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يُعْجِزَ عَلَيْهِ ⑤
 أَحَدٌ ⑥ يَقُولُ أَهْلَكَ مَا لَآئِبًا ⑦ أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ ⑧ أَلَمْ
 نجعل له عَيْنَيْنِ ⑨ وَلَسْنَا نَأْمُرُ بِشَيْئٍ ⑩ وَهَدَيْنَاهُ الْجَنَّتَيْنِ ⑪

"U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!"

"Kunem se gradom ovim", /1/ "a tebi će biti dopušteno sve u gradu ovom", /2/ "i roditeljem i onim koga je rodio", /3/ "Mi čovjeka stvaramo da se trudi.", /4/ "Misli li on da mu niko ništa ne može?" /5/ "Utrosio sam blago nebrojeno!, reci će" /6/ "Zar misli da ga niko vidio nije?" /7/ "Zar mu nismo dali oka dva" /8/ "i jezik i usne dvije" /9/ "i na dobro i na zlo mu ukazali?" /10/

Čestica: kojom počinje ovo poglavlje je odgovor **"Kunem se gradom ovim"**, tj. gradom Mekom. **"...a tebi će biti dopušteno sve u gradu ovom"**, tj. pošto u njoj živiš neobučen u ihrame, tebi se u njoj dozvoljava borba.¹ Allah je Svome Poslaniku, s.a.v.s., jedan dio dana učinio Meku dopuštenom, o čemu govori hadis o čijoj su vjerodostojnosti svi saglasni i u kome stoji: /629/ "Ovaj grad Allah je učinio svetim² od onoga dana otkako je stvorio nebesa i Zemlju i takav će ostati sve do Sudnjeg dana. U njemu je zabranjeno sjeći drveće³, čupati travu⁴ osim što je meni učinjeno dozvoljenim jedan dio dana. Danas je povraćena njena svetost kao što je bila jučer. Neka prisutni ovo prenese odsutnom." U drugoj verziji ovog hadisa stoji: /630/ "Ako neko, u njemu, sebi dopusti borbu zato što je bila dopuštena Allahovom Poslaniku, recite: 'U njemu je Allah dozvolio borbu Svome Poslaniku, a vama nije. **"I roditeljem i onim koga je rodio"**, tj. roditeljem i djetetom. Roditelj je Adem, a onaj koga je rodio dijete njegovo. Ovako smatra Mudžahid i njegovi istomišljenici. Ovakvo mišljenje ima čvrstu osnovu, jer se Uzvišeni, prvo kune

Mekom, tj. gradom, a onda njenim stanovnicima, tj. Ademom, ocem ljudskog roda i njegovim djetetom.

"Mi čovjeka stvaramo da se trudi", tj. da se hvata u koštac sa teškoćama. Po drugom shvatanju znači "uspravnim", jer riječ "kebed" znači uspravnost, tako da ove riječi znače: Mi smo čovjeka stvorili tako da hodi uspravno. **"Misli li on da mu niko ništa ne može?"**, tj. da ga niko neće pitati za njegov imetak kako ga je zaradio i gdje ga je utrošio. **"Utrosio sam blago nebrojeno!" - reci će"**, tj. mnogo imetka.

"Zar misli da ga niko vidio nije?", tj. zar on misli da ga Allah, dž.š., ne vidi?

"Zar mu nismo dali oka dva", tj. da njima gleda **"...i jezik"**, tj. da njime govori i izražava ono što u sebi misli. **"...i usne dvije"** kojima se služi u govoru, jelu i koje upotpunjuju fizičku ljepotu njegovih usta i lica. Vjerovjesnik, s.a.v.s., kaže: /631/ "Allah Uzvišeni kaže: 'Čovječe, dao sam ti mnogobrojne blagodati. Ti ih sve ne možeš ni nabrojati ni na njima zahvaliti. Između ostalog sam ti dao dva oka da njima gledaš. Dao sam ti dva kapka na njima, pa gledaj očima ono što sam ti dozvolio, a ako šta vidiš šta sam ti zabranio, zatvori ih kopcima. Dao sam ti jezik i usnu šupljinu kao njegov zatvarač. Zato jezikom govori ono što sam ti dozvolio. Ako naiđeš na nešto što sam ti zabranio zatvori njome jezik. Dao sam ti spolni organ i pokrivač da ga pokrivaš. Koristi svoj spolni organ samo za ono što sam ti dozvolio, a ako naiđeš na nešto što sam ti zabranio, pokrij ga! Čovječe, ti nećeš moći podnijeti Moju srdžbu i izdržati Moju kaznu!'"

"...i na dobro i na zlo mu ukazali?", tj. put dobra i put zla. U tom smislu Uzvišeni na drugom mjestu kaže:

"Mi mu na pravi put ukazujemo, a njegovo je da li će zahvalan ili nezahvalan biti." (76:3)⁵

فَلَا أَفْخَمَ الْعَقَبَةَ ⑪ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ⑫ فَكَرُوبَةَ ⑬
 أَوْ لَطَعُمْ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْجَةٍ ⑭ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ⑮ أَوْ مَسْكِينًا
 ذَا مَقْرَبَةٍ ⑯ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا
 بِالرِّحْمَةِ ⑰ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَةِ ⑱ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَيْنَ يَدَيْهِمْ
 أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ⑲ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤَصَّدَةٌ ⑳

"Pa zašto on nije savladao teškoću?" /11/ "A šta ti misliš: šta je to teškoća?" /12/ "roba ropstva osloboditi", /13/ "ili, u vrijeme gladi, nahraniti" /14/ "siročje bliska roda", /15/ "ili ubogoga nevoljnika", /16/ "a usto da je od onih koji vjeruju, koji jedni drugima strpljivost preporučuju i koji jedni drugima milosrđe

* Objavljena nakon sure "Kaf."

¹ Tj. Kunem se mekanskim haremom koji sam tebi učinio dopuštenim.

² Tj. u njemu zabranio borbu.

³ Tj. sječu njenog drveća.

⁴ Tj. čupanje zelenila.

⁵ Pod uputom se ovdje misli na ukazivanje na pravi put i na zahvalnost onoga ko odabere pravi put, a nevjerstvo onoga ko odabere krivi. Ovdje se nipošto ne misli na to da Uzvišeni Allah prisiljava na činjenje dobra ili zla. Kako bi onda rod Božijom milošću zaslužio nagradu i Njegovom pravdom kaznu...?

preporučuju"; /17/ "oni će biti - dešnjaci!" /18/ "A oni koji ne vjeruju dokaze Naše, oni će biti -ljevaci", /19/ "iznad njih će vatra zatvorena biti" /20/

"Pa zašto on nije savladao teškoće?", tj. zašto nije išao putem spasa i dobra? Katade kaže da riječ: znači: opasnost i teškoću i dodaje: "Savladajte je pokoravajući se Allahu!", a zatim citira riječi Uzvišenog:

"A šta ti misliš: šta je to teškoća?" Govoreći kako se teškoća savladava, Uzvišeni kaže **"...roba ropstva osloboditi ili nahraniti..."** Ibn-Zejd u pogledu riječi Uzvišenog: **"Pa, zašto on nije savladao teškoću?"** kaže da one znače: zašto on nije išao putem spasa i dobra? objašnjavajući šta je put spasa i dobra Uzvišeni kaže:

"A šta ti misliš: šta je to prepreka? - roba ropstva osloboditi." Imam Ahmed od Ebu-Hurejrea prenosi da je rekao: "Božiji Poslanik, s.a.v.s., rekao je: /632/ 'Ko oslobodi roba muslimana, Allah će za svaki oslobođeni njegov dio osloboditi njemu dio iz Vatre; za ruku ruku, za nogu nogu i za spolni organ spolni organ.'" Ali ibn el-Husein je upitao: "Seide, jesi li to ti čuo od Ebu - Hurejre?" Kad je Seid odgovorio da jeste, Ali ibn el-Husein je jednom od svojih najboljih sluga rekao: "Pozovi mi Mitrefa!" Kad je ovaj došao i javio mu se, rekao mu je: "Slobodan si. Možeš ići. Oslobađam te radi Allahova zadovoljstva." Ovo predanje, preko Seid ibn Merdžana i dalje, navode Buhari, Muslim, Tirmizi i Nesai. U predanju koje navodi Muslim kaže se da je za slugu koga je oslobodio Ali ibn el-Husein, Zejnul-Abidin bio platio deset hiljada dirhema.

"...ili, u vrijeme gladi, nahraniti." Ibn-Abbas kaže da znači - glad. **"...ili siročić"**, tj. i istovremeno nahrani siročić **"...bliska roda"**, tj. bliskog po rodbinskoj vezi, kako stoji u hadisu koga preko Selman ibn Amira navodi Ahmed da je rekao: Čuo sam Božijeg Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: /633/ "Sadaka prema siromahu je sadaka, a prema siromahu bliskom rođaku i sadaka i čuvanje rodbinske veze." **"...ili ubogoga nevoljnika"**, tj. siromaha, od gladi palog na zemlju, koji nema ni kuće ni skrovišta niti koga svoga da se o njemu brine. **"...a usto da je jedan od onih koji vjeruju"**, tj. ukoliko je onaj koji udjeljuje i pomaže, pored ovih lijepih osobina, još i punim srcem vjernik i to sve radi, očekujući nagradu od Allaha, dž.š., kao što Uzvišeni na drugom mjestu kaže:

"Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je..." (16:97)

"...koji jedni drugima strpljivost preporučuju i koji jedni drugima milosrđe preporučuju", tj. koji vjeruju i uz to rade dobra djela i jedni drugima preporučuju, da prema ljudima, iako ih uznemiravaju, budu strpljivi samilosni, kao što stoji u hadisu: "Prema samilosnima je Allah milostiv.

Smilujte se prema onima što su na Zemlji, pa će prema vama biti samilostan Onaj Koji je na nebu!"

"Oni će biti - dešnjaci!", tj. bit će sa onima s desne strane oni koji se okite ovim lijepim svojstvima. Uzvišeni, zatim, kaže:

"A oni koji ne vjeruju u dokaze Naše, oni će biti - ljevaci", tj. oni na lijevoj strani **"...iznad njih će vatra zatvorena biti"**, tj. tako zatvorena da iz nje spasa ni izlaza neće biti. Ibn Ebu - Hatim od Ebu-Imrana el-Dževnija prenosi da je rekao: "Tako mi Allaha, oni nikada nogama neće na sigurno tlo stati, niti u nebeski svod pogledati. Nikada neće oči moći sklopiti i zaspati, niti hladna i osvježavajućeg pića okusiti."

**Ovim se, zahvaljujući Allahu
i uz Njegovu pomoć završava kratki
komentar
poglavlja El - Beled / "Grad."**